Пам'ятаймо про Україну!

SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

VOL.CV. № 45 SATURDAY, MARCH 7 1998 PARSIPPANY and NEW YORK CENTS 75 –ЦЕНТІВ ПАРСИППАНІ І НЮ ЙОРК СУБОТА, 7-го БЕРЕЗНЯ 1998 р. Ч. 45 РІК CV

УКРАЇНА ПІДТРИМУВАТИМЕ БЛИЗЬКІ СТОСУНКИ З НАТО

Київ. — 3-го березня Президент України Леонід Кучма сказав на пресконференції, що Україна має намір зберігати тісні відносини з НАТО. Він висловив здивування з приводу того, як російські засоби масової інформації спотворили його слова. Минулого тижня вони повідомили, що український Президент запевнив свого російського колеґу Боріса Єльцина у намірі України не вступати до НАТО.

„Українська політика інтеґрації в Европейський союз і тісного багатогранного співробітництва з НАТО залишається незмінною", — заявив він три дні перед візитою в Україну державного секретаря ЗСА Меделин Олбрайт. За словами Л. Кучми, він це саме сказав, виступаючи перед московськими студентами і професорами.

Президент зазначив, що під час його першої державної візити до Москви розв'язано головні політичні питання відносин України з Росією. Визнавши незалежність і територіяльну недоторканість один одного, Україна і Росія приступають до економічної співпраці на рівних умовах, сказав Л. Кучма.

Як уже інформовано, президенти України і Росії підписали в Москві програму економічної співпраці на 10 років. Деякі українські спостерігачі скритикували угоду, твердячи, що Л. Кучма, бажаючи здобути підтримку Москви у наступних президентських виборах, поступився суверенітетом України.

Виступаючи на пресконференції Президент України сказав, що ті оглядачі, які дивилися на візиту як на зрікання незалежности України і відмову від „европейського вибору", помилилися.

„Щодо своєї геополітичної важливости Україна є занадто великою і занадто важливою країною, щоб мати лише один напрям розвитку, — сказав Президент. — Ми не відходимо від нашого вибраного шляху зміцнення державности і незалежности України. Але ми робимо це прагматично і мудро, шукаючи шляхів, які охороняли б інтереси українського народу".

Л. Кучма повідомив, що під час візити до Москви, крім економічної співпраці, він обговорив з Б. Єльцином потребу ратифікації російською Думою широкомаштабного двостороннього договору, потребу прискорити демаркацію українсько-російського кордону, зокрема на Озівському морі, захист прав українців в Росії, перспективи СНД і ситуацію в Придністров'ї.

Депутати України критикують Л. Кучму

Київ (УНІАР). — Група депутатів Верховної Ради України розповсюдила серед парляментаристів текст заяви з приводу указу Президента України ч.151/98 з 25-го лютого 1998 року про реформування нафтоґазового комплексу України. Як сказано в заяві, "природні монополії штучно перетворюється на кишенькову, керовану Урядом супер-монополію, яка практично знищить можливості будь-якої конкуренції на нафтоґазовому ринку України".

Автори заяви пропонують:

Розглянути питання про відповідність указу Президента України ч. 151/98 з 25-го лютого 1998 року про реформування нафтоґазового комплексу законам України.

Порушити питання про недовір'я Президентові Л. Кучмі за систематичне перевищення своїх конституційних уповноважень та порушеннь українських законів.

Висловити недовір'я Кабінетові Міністрів Валерія Пустовойтенка з огляду на його недієздатність.

Законодавчим шляхом заборонити використання пакетів акцій підприємств, у яких державна частка їх становить не менше 51 відс., до формування статутних фондів інших юридичних осіб.

З метою недопущення в майбутньому подібних дій, депутати просять ВР України включити до порядку денного розгляд законопроєкту про невідкладні заходи у нафто-ґазовому комплексі України, запропонованого депутатами України Федором Судніциним та Віктором Омеличем.

Звернення підписали: Олександр Єльяшкевич, Федір Судніцин, Юрій Кармазін, Степан Хмара, Юрій Оробець, Володимир Бондаренко, Віктор Шишкін, Сергій Селіфонтьєв, Віктор Худомака.

У депутатському запиті на ім'я Л. Кучми заступник голови депутатської групи "Вперед, Україно!" Юрій Оробець порушив питання про закритий указ Президента України ч.92/98 з 7-го лютого 1998 року щодо здійснення виконавчої влади в Києві та Севастополі. За твердженням Ю. Оробця, указ досі не опубліковано, але надіслано у відповідні органи виконавчої влади. Указ, зазначив депутат, уже вивчає Рада Европи, оскільки "державне керівництво та органи виконавчої влади країни відверто нехтують правами місцевого самоврядування".

На думку Ю.Оробця, президентський указ з 7-го лютого суперечить не тільки Конституції та законам України, а й Европейській хартії про місцеве самоврядування. Він закликав Л. Кучму негайно скасувати указ як такий, що суперечить нормам міжнародного права. Парляментаристів депутат закликав поставити свої підписи під зверненням до Конституційного суду з вимогою розглянути питання конституційности згаданого указу.

У цьому критикованому указі Президент Кучма постановив:

Київська міська дер-

(Закінчення на стор. 3)

Російські комуністи готуються до реваншу

Москва. — Ортодоксальні російські комуністи, об'єднані в бльок СКП—КПСС (Союз комуністичних партій—КПСС), який очолює колишній учасник московського серпневого заколоту 1991 року Олег Шенін, оприлюднили звернення у зв'язку зі 100-річчям заснування комуністичної організації в Росії, засудивши в цьому документі „зраду" останнього керівника КПСС Міхаїла Ґорбачова і закликавши до „всенародної боротьби за повалення антинародного режиму".

Звернення нагадує про „грандіозні досягнення соціялізму під керівництвом Компартії", а теперішній демократичний устрій в Росії називає „контрреволюцією, яка привела нашу Батьківщину, Совєтський Союз, до найтяжчої кризи за всю нашу історію".

Далі висловлюється сподівання, що росіяни масово вступатимуть в СКП—КПСС, щоб в скорому часі відібрати владу від президента Єльцина і „так званих" демократів.

Комуністична партія Росії, очолювана Ґеннадієм Зюґановим, також виразно зміщується до лівацького екстремізму. Ґ. Зюґанов повідомив, що створена ним Народно-патріотична опозиція вже розпочала формувати свій „тіньовий кабінет міністрів", і запевнив, що опозиція „має дійсний шанс взяти владу, оскільки ні президент, ні уряд не виявили здатности виконувати навіть власні рішення".

ПРЕЗИДЕНТОМ ІЗРАЇЛЯ ЗНОВУ СТАВ Е. ВАЙЦМАН

Єрусалим, Ізраїль. — В ізраїльському парляменті відбулися вибори президента країни. Ним залишився на другу п'ятирічну каденцію Езер Вайцман, який дістав 63 голоси.

За попередні роки Е. Вайцман, не зважаючи не те, що його пост вважається скоріше символічним, завоював симпатії громадян країни своєю активною дипломатією миру і добрим серцем.

Заворушення в Сербії можуть розпочати нову війну

Вашінґтон. — Побоюючись, що заворушення албанських повстанців у сербській провінції Косово та усмирення їх жорстокою брутальністю сербської поліції може розпочати нову війну, Уряд президента Билла Клінтона вирішив реаґувати негайно.

Базуючись на звідомленнях про найновіші заходи сербської поліції та загонів окремого призначення міністерства внутрішніх справ, які з озброєних військових гелікоптерів та бронетранспортерів у середу, 4-го березня, без будь-якого попередження обстріляли два села і в результаті вбили понад 20 етнічних албанців , а ще більше поранено, ЗСА відразу зареаґували на таку жорстоку поведінку сербів супроти своїх громадян і відновили санкції проти Юґославії.

Джеймс Фолі, речник Державного департаменту, обвинуватив сербів у надто жорстокій реакції та повідомив про скасування недавніх рішень дозволити на відкриття юґославського консуляту в ЗСА, права на приземлювання літаків та збільшення юґославськкої дипломатичної місії до Організації Об'єднаних Націй. Державний департамент уважає, що етнічним албанцям належиться більше самоуправи в Юґославії, зокрема у провінції Косово, де 90 відсотків мешканців — це етнічні албанці, але не підтримує думки про незалежність провінції Косово від Юґославії. Дж. Фолі підкреслив, що неспроможність Београду розглянути „фундаментальні політичні права та скарги" етнічних албанців є причиною тих збройних заворушень.

ЗСА закликають обидві сторони вдатися до дипломатичних заходів у полагодженні цього конфлікту та попереджають, що заворушення в Косово можуть мати небажані наслідки поза межами згаданої провінції та розпочати нову війну на Балканах.

Дума зволікає з ратифікацією договору з Україною

Москва. — 3-го березня на засіданні російської Думи більшість депутатів висловилися проти швидкої ратифікації російсько-українського договору про дружбу і співробітництво.

Група російських законодавців запропонувала відкласти ратифікацію доти, доки Верховна Рада України не ратифікує угоду про поділ Чорноморської фльоти.

Нещодавно Президент України Леонід Кучма висловив сподівання, що Росія ратифікує договір до парляментарних виборів в Україні, які відбудуться 29-го березня.

Перший заступник міністра закордонних справ Росії Боріс Пастухов закликав депутатів ратифікувати договір якнайшвидше. До цього закликав також голова парляментарної делеґації України Володимир Яценко, який був на засіданні. В. Яценко сказав, що „парлямент України ніколи не проголосує за НАТО". Противники договору з російського боку вважають, що угода відкриває Україні двері до членства в НАТО, бо позбавляє Росію територіяльних претенсій на українську територію.

В Україні

(З інформацій УНІАР)

ВІЙСЬКОВІ ПІДПРИЄМСТВА ЗВІЛЬНЕНО ВІД ПОДАТКУ

КИЇВ. — Верховна Рада України схвалила закон про скасування заборгованости та звільнення від сплати земельного податку за 1997 рік підприємств військово-промислового комплексу. В державному бюджеті на 1998 рік Верховна Рада передбачила звільнення від сплати земельного податку підприємств військово-промислового комплексу, але питання заборгованости за 1997 рік залишалося невирішеним. Депутати вважають, що сплата вказаного податку за 1997 рік з нарахуванням відсотків приведе до зупинки виробництва та зриву виконання експортових замовлень. З огляду на це Верховна Рада скасувала як безнадійну заборгованість за 1997 рік з податків на землю, зайняту під військові летовища, полігони, дослідно-випробувальні станції, та під інші споруди підприємств авіяційної, ракетно-космічної та будівельної промисловости і підприємств, що виробляють військову техніку та боєприпаси.

ВІЙСЬКОВИЙ КРЕЙСЕР НАЗВАЛИ "УКРАЇНА"

КИЇВ. — Пресовий центр Міністерства Оборони України повідомив, що заступник міністра оборони, командуючий Військово-морськими силами України контр-адмірал Михайло Єжель 3-го березня прибув до Миколаєва для ознайомлення зі станом робіт на ракетному крейсері "Адмірал Лобов". Раніше Уряд ухвалив рішення про закінчення будівництва цього корабля на Миколаївському кораблебудівельному заводі. Крейсер готовий на 95 відсотків і невдовзі він увійде до бойового складу ВМС України під назвою "Україна". Начальник науково-го центру Українських ВМС капітан першої ранґи Микола Безуглий зазначив, що в мирний час українська військова фльота підтримуватиме бойову готовість та братиме участь у миротворчих та пошукових і рятувальних операціях. Науковий центр ВМС України вже підготував корабельний статут і продовжує працю над проєктом бойового статуту, які має затвердити Генеральний штаб Збройних Сил України.

ДЕПУТАТСЬКУ НЕДОТОРКАНІСТЬ СКАСУВАТИ НЕ ВДАЛОСЯ

КИЇВ. — Представники політичного бльоку "Трудова Україна" прокоментували невдалу спробу винести на розгляд парляменту законопроєкт про скасування недоторканости депутатів Верховної Ради України. Вони сказали, що депутати не знайшли в собі сміливости відмовитися від таких пільг і що "серед тих, хто не підтримав проєкт, були представники всіх фракцій та груп". Отож "Трудова Україна" вважає, що парляментаристи керуються не ідеологічними переконаннями, а "власницькими інтересами".

ВЕРХОВНА РАДА ЗНОВУ НЕ ЗАТВЕРДИЛА О.ЛИТВАКА І В.ЛАНОВОГО

КИЇВ. — З інформацією про підсумки голосування про призначення членів Вищої ради юстиції та про надання згоди на призначення Олега Литвака генеральним прокурором України і Володимира Ланового головою Фонду Державного Майна на пленарному засіданні виступив секретар Лічильної комісії Верховної Ради Володимир Стретович. За призначення на пост генерального прокурора України О. Литвака проголосувало 108 депутатів, проти — 60; за призначення В. Ланового на пост голови ФДМ проголосувало 104 депутати, проти — 177. Під час голосування за список депутатів до Вищої ради юстиції за Івана Біласа, Володимира Говоруна і Віктора Кочергу віддали голоси 185 депутатів, проти них висловилися 48. Таким чином, двох перших знову не затверджено на їхніх постах, а також не обрано і членів Вищої ради юстиції.

Члени парляменту створили свою передвиборчу комісію

Київ. — 5-го березня Верховна Рада проголосувала за створення спеціяльної передвиборчої комісії, повідомила УНІАР.

У постанові, запропонованій позафракційним депутатом з Київщини Олександром Нідзієвим, сказано, що комісію створено „у зв'язку з передвиборчим загостренням напруженности у суспільстві, можливістю виникнення при цьому непрогнозованих ситуацій і непередбачувальних наслідків до і після проведення виборів".

До складу комісії увійшли О. Нідзієв, члени фракції Соціялістичної і Селянської партій Віктор Брит, Володимир Алєксєєнко, Петро Мельник та Володимир Говорун, члени групи „Конституційний центр" Микола Горбаль та Іван Каршинський, члени фракції Аграрної Партії України Анатолій Косолапов та Василь Гончар, член фракції „Рух за народ, за Україну" Володимир Кулініч, член депутатської групи „Єдність" Валерій Паламарчук та член фракції „Комуністи України" Юрій Мірошниченко. Головою комісії обрано В. Говоруна.

Організаційне, фінансове і матеріяльно-технічне забезпечення діяльности тимчасової спеціяльної комісії покладено на апарат і управління справами Верховної Ради.

Опозиційний уряд критикує дії Кабінету Міністрів

Київ (УНІАР). — Опозиційний уряд, створений партією "Громада", у зверненні до громадян України стверджує, що постанова КМ ч.1369 про додатковий випуск середньотермінових обліґацій внутрішньої державної позики 1997 року суперечить п'ятьом законам України та нормативним документам Національного Банку і Кабінету Міністрів. Згадані цінні папери Україна випускає щорічно на більйони гривень. Їх закуповують чужоземні капіталісти під 50-60-80 відс. річних у стабільній валюті. Члени опозиційного уряду називають це явище "безпрецедентним пограбуванням".

"Громада" та створений нею уряд протестують проти указу Президента України щодо створення державної акціонерної компанії "Нафтоґаз України". Експерти опозиційного уряду вважають, що цей указ і відповідна постанова Кабінету Міністрів суперечать законові України про транспортування енерґоносіїв нафто-ґазопроводами. Закон забороняє приватизацію та зміну форм власности державних підприємств магістрального трубопровідного транспорту. В указі Президента "цю норму закону порушено директивою перетворити підприємства нафтоґазового комплексу, що не підлягають приватизації, на державні акціонерні товариства", сказано в оприлюдненому зверненні.

Опозиційний уряд вважає, що указ Президента може привести до втрати Україною контролі над стратегічно важливими для національної безпеки магістральними трубопроводами.

Автори звернення закликають Верховну Раду України розглянути питання про відповідність указу чинним законам та порушити питання про імпічмент Президента України Леоніда Кучми, висловити недовір'я Урядові Валерія Пустовойтенка.

Парлямент прийняв закон про РНБО

Київ. — 5-го березня депутати українського парляменту прийняли закон про Раду національної безпеки й оборони України, повідомила УНІАР.

„Цей закон визначає правні засади організації та діяльности Ради національної безпеки і оборони, її склад, структуру, компетенцію і функції", — сказано в преамбулі до документу.

Згідно зі статтею 1-ою, „Рада національної безпеки і оборони відповідно до Конституції є координаційним органом з питань національної безпеки і оборони при Президенті України".

Головою ради є Президент і він формує персональний склад цього органу. До ради входять прем'єр-міністер, міністер оборони, голова Служби Безпеки України, міністер внутрішніх справ і міністер закордонних справ України.

У законі також передбачена можливість брати участь у праці РНБО голові Верховної Ради, якому надано право висловлювати думку щодо ухвалених Радою рішень.

Закон підготовлено в Комітеті ВР з питань оборони і державної безпеки. Доповідав заступник голови цього комітету Олег Чорноусенко.

У СВІТІ

У СЕРЕДУ, 4-ГО БЕРЕЗНЯ, ізраїльський прем'єр-міністер Беньямін Нетанягу іменував дипломата і колишнього працівника Моссаду, відомого за його близькі стосунки з керівниками Йорданії, новим керівником Моссаду, ізраїльської розвідчої аґенції. Б. Нетанягу повідомив про призначення Єфраїма Галеві, котрий тепер є представником Ізраїля до Европейського союзу, всього вісім днів після того, коли попередній керівник Данні Ятом зрезиґнував через дві спартачені дії в Йорданії та Швайцарії, котрі не принесли слави цій аґенції колись відомій зі своїх успіхів. Крім того, прем'єр-міністер Б. Нетанягу найменував заступником нового керівника ген. Амірама Левіна, теперішнього командира північного фронту ізраїльської армії та ізраїльських збройних сил у південному Ливані.

ЗГІДНО З ПОВІДОМЛЕННЯМИ російських пресових аґентств президент Боріс Єльцин минулої середи, 4-го березня, призначив міністром ядерної енерґетики знавця і дослідника цієї ділянки Євґенія Адамова. Є. Адамов був активно заанґажований у прибиранні наслідків чорнобильської катастрофи, а від того часу працював директором Російського дослідного інституту енерґетики потужностей. Він прийшов на місце Віктора Міхайлова, жертви несподіваних змін у російському кабінеті міністрів. Після зустрічі з президентом Б. Єльцином, Є. Адамов сказав журналістам, що президент дав йому інструкції зберігати „здатність" ядерної зброї, а одночасно зменшити видатки на російські ядерні арсенали. Крім того, Є. Адамов підкреслив, що Б. Єльцин сказав йому працювати над поліпшенням ядерної безпеки та тепло згадував В. Міхайлова.

В АМЕРИЦІ

ТОМУ ДВАДЦЯТЬ РОКІВ У ЗСА згідно з рекомендаціями відповідальних чинників зліквідовано велику кількість лікарень і приміщень для психічно хворих осіб. Рекомеднації такого кроку були базовані на тому, що психічно хворі особи можуть краще функціонувати у нормальному оточенні родини чи опікунів, приймаючи ліки та живучи вдома чи у малих публічних колоніях від 7 до 12 осіб. Сьогодні ці ж самі чинники стверджують, що тодішні рекомендації не дали таких вислідів, як цього сподівалися тодішні експерти. В результаті сьогодні велика кількість психічно хворих осіб опиняються за ґратами тому, що вони не є спроможні без потрібної опіки функціонувати в сьогоденному світі. Переважно поліція їх забирає з милосердя, або на скарги людей, котрі натрапляють на психічно хворих бездомних у різних публічних місцях — церквах, станціях засобів масової транспортації та вестибюлах громадських будинків.

У СЕРЕДУ, 4-ГО БЕРЕЗНЯ, Сенат голосами 62 до 32 прийняв рішення примусити окремі стейти прийняти гостріші правила покарань для водіїв авт, які їдуть під впливом алькоголю. Обопартійна більшість голосів проголусували це рішення, базуючись на арґументації відомої в Америці організації Матерів проти п'яних водіїв та інших охоронних угрупувань. Рішення у формі поправки до транспортаційного закону починає здобувати чимраз більше голосів у Конґресі. У ньому пропонується, щоб усі стейти мали однакове правило, котре визнаватиме, що водій порушив закон, якщо кількісь алькоголю в його крові виносить більше як 0.08. Тепер тільки 33 стейти мають це правило.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 2200 Route 10, P. O. Box 280 Parsippany, N.J.07054
Svoboda: (973) 292-9800; Fax: (973) 644-9510. UNA Fax: (973) 292-0900
Postmaster, send address changes to: Svoboda, P. O. Box 280, 2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054
Periodicals postage paid at Parsippany, NJ 07054 and additional mailing offices
Передплата на рік $100.00, на півроку-$60.00. Для членів УНСоюзу $75.00 річно, на півроку-$40. За кожну зміну адреси-$1.00.
Чеки і грошові перекази виставляти на "Svoboda".
Головний редактор: Зенон Снилик
Soyuzivka UNA Estate: 216 Foordmore Rd., Kerhonkson, NY 12446 (914) 626-5641, Fax (914) 626-4638, e-mail: fqsst@aol.com

СТВЕРДЖЕННЯ НАПРЯМНИХ УНСОЮЗУ

Український Народний Союз існує для:

* *поширювання принципів братської діяльности;*

* *збереження української, української американської і української канадської спадщини і культури;*

* *надання своїм членам високоякісних фінансових послуг і продуктів.*

Як братська забепеченева установа, УНСоюз реінвестує свої прибутки для добра своїх членів і української громади.

Світова економічна криза ще не скінчилася

Надавню економічну кризу в Азії вже почали забувати. Ввважається, що та криза минулася і прийшла певна стабілізація. Та американські економісти вважають, що азійська криза насправді перебуває у своїй першій фазі, тобто, вона покищо заторкнула лише уряди і банки. Наступна фаза цієї кризи приведе до підвищення цін і може викликати народні бунти. Вже сьогодні наростає невдоволення серед найбіднішого населення Індонезії. Невдовзі передбачається ріст банкрутств, а за ним і масове зростання безробіття та зупинення плянів розвитку в Індонезії, Кореї та Маляйзії.

У цьому зв'язку варто звернути увагу на Китай, який не тільки не скаржився на кризу, а ще й надав один більйон долярів Тайляндові у червні 1997 року для стабілізації місцевої грошової одиниці. Очевидно, що там економіка хоча і відчула "землетрус", але втрималася завдяки тому, що держава переводить гроші в дефіцитові державні підприємства. Водночас безнадійні борги китайських банків сягають до 35 відсотків валового внутрішнього продукту. Крім того, китайська валюта не є твердою, а закордонний капітал Китай використовує для прямих інвестицій. Банкові кредити використовує як довготривалі позики і дуже мало. Досі це допомагало китайській економіці певною мірою відмежуватися від азійської кризи.

Та криза в Азії не може не заторкнути Китай хоча б тому, що майже чверть об'єму китайського експорту припадає на інші азійські країни. А криза в тих останніх приведе до зменшення закупів і китайська економіка може втратити до 15 млн. дол. на рік. Вже сьогодні, за даними Ніколса Ларді з Інституту Брукінгса, три із чотирьох найбільших банків Китаю — неплатоспроможні. Зменшаться й закордонні інвестиції в економіку Китаю. Все це може стати причиною масового безробіття в Китаї та зменшення об'єму китайського експорту, що неминуче приведе до знецінення китайської валюти — юаня. А це знову ж таки загострить економічну кризу в усій Азії, де також почнеться знецінення валют. Може зруйнуватися зв'язок гонґконгського доляра з американським. Гонг Конґ же вважається третім фінансовим центром у світі, отже, це також похитне світову економіку.

Так чи інакше, азійська криза криза неминуче заторкне не лише Китай, але й усі інші країни світу.

Адже ми знаємо, що всього лише заява Російського президента Боріса Єльцина 4-го лютого з приводу американської політики щодо Іраку, коли він сказав, що така політика може привести до світової війни, стала причиною різкого падіння курсу доляра в ЗСА: індекс Дав Джовнс тоді знизився на 30.64 пункти.

У Києві з початком азійської економічної кризи запевняли, що та криза ніяк не зачепить Україну. Однак уже через місяць Національний Банк України змушений був визнати, що таки вплинула, бо інфляційні процеси приховати не вдалося.

І ось знову наприкінці лютого знизився курс української гривні щодо американського доляра. Справжніх причин цього падіння покищо ніхто не знає, але можливість нового стрибка інфляції турбує всіх.

Голова правління Національного Банку України (НБУ) Віктор Ющенко на зустрічі з журналістами сказав, що падіння курсу гривні до доляра на 6,6 відсотка за два тижні є "легкою ціною" за кризу фондового ринку у січні-лютому біжучого року та що ця криза "має бюджетний характер" і не пов'язана з виборами.

Тим часом борг України перед світовими фінансовими організаціями досяг 10.6 блн. дол. Тобто, на кожного громадянина припадає 200 дол. боргу. Водночас дохідна частина бюджету на 1998 рік становить усього 13 блн. дол. Можливо, це і не катастрофічна ситуація, але якщо почнуться різкі економічні процеси у світі, то це може спричинити важку ситуацію. Отож ж Національний Банк України уже сьогодні намагається посилити гривню, ведучи переговори з потужними нерезидентами з приводу їхньої участи в українському ринку цінних паперів. Треба сподіватися, що гілки влади сприятимуть Національному Банкові, адже падіння курсу гривні підірве і їхній авторитет.

Микола Рябчук

ПОЛІТИЧНА НЕВИЗНАЧЕНІСТЬ

За часів, коли весь совєтський народ ще жив у мітологічному часі, означеному циклічним повторенням п'ятирічок, пропагандистський геній «рідної партії» витворив майже крилаті формули на означення кожного року цього мітичного часопростору. Мало хто з громадян знав порядковий номер чергової п'ятирічки, у якій їм випало здійснювати свої «трудові подвиги», зате кожен знав, що живе він у «початковому», «визначальному», «вирішальному», «завершальному» році сакрального дійства, суть якого була відома лише найголовнішим жерцям.

Чим живе сьогоднішня Україна?

Сьогодішня Україна, схоже, живе подібними циклами, тільки от ролю п'ятирічок, здається, заступили чотирирічні цикли між виборами до Верховної Ради, суть яких — з огляду на невисоку якість місцевих еліт і ще нижчу якість населення — зводиться в основному до понурого вибирання між поганим і ще гіршим. Українці, як правило, вибирають «ще гірше» — і цим, властиво, відрізняються від мешканців Західньої, та й Східньої, Европи, котрі з року в рік поліпшують якість свого «поганого» до більш-менш прийнятних і стерпних розмірів.

За совєтською клясифікацією, 1997 рік мав би називатися «завершальним» — з огляду на близькі парляментарні вибори, призначені на кінець березня цього року. «Завершальник», однак, як і в совєтські часи, не став завершальним, бо нічого до пуття не завершив, так само як і попередні роки не стали ні «визначальними», ні «вирішальними», бо нічого не визначили і не вирішили. На початку 1998 року Україна лишається таким самим великим знаком запитання, як і на початку 1994-го, на початку 1992-го і, зрештою, до великої міри, як на початку 1990-го.

Соціологічні опитування останніх літ стабільно фіксують невизначеність і апатичність як головні риси українського суспільства. Десь близько четвертини населення хоче радикальних реформ, «справжнього» капіталізму, зближення з НАТО й інтеґрації в інші европейські структури, виходу з СНД, утвердження справжньої незалежности, відродження української мови й культури тощо. І приблизно така сама четвертина хоче назад до «соціялізму», до СССР, до Росії, до повсюдного панування російської мови й тому подібне. А посередині — лишається ще половина(!) населення, яка нічого не хоче, яка відверто заявляє про свою байдужість до всіх цих питань і про своє небажання будь-кого підтримувати або ж — і ще курйозніше — про свою готовність підтримати й одних, і других, аби тільки не билися...

Ця половина забезпечує славетну українську «стабільність» і майже-«безконфліктність», зворотним боком якої, однак, є боязнь узагалі будь-яких конфліктів, а отже їхнє консервування замість вирішування і, відтак, суспільне заціпеніння й стаґнація.

На тлі вкрай сумного стану української економіки й соціяльної сфери, безпорадности владних еліт і понурої апатичности населення, помічникам Президента доволі важко віднаходити хоч якісь позитивні сліди його врядування за майже чотири роки. А ще важче — переконувати в цих «позитивах» озлоблених і розчарованих людей.

Досягнення є, але вони залишають по собі сумніви

Найбільшим, коли не єдиним, політичним успіхом 1997 року слід, мабуть, вважати прийняття нового закону про вибори, за яким половина парляменту обиратиметься за старою мажоритарною системою від територіяльних округ, зате друга половина — за партійними списками від єдиної загальнонаціональної округи. Це, поза сумнівом, важливий крок до становлення справжньої багатопартійности та формування відповідального коаліційного уряду. Але всі ці плюси можуть звестися нанівець двома обставинами. Поперше — відсутністю у законі про виконавчу владу чіткого положення про те, що уряд формується партією чи коаліцією партій, які здобули на виборах більшість. На практиці це означає, що Україна, скоріш за все, повторить ще одну російську помилку і що новий уряд буде зформовано на тих самих засадах, що й старий. Тобто — не на партійно-коаліційній основі, яка передбачає узгодження позицій, вироблення спільної програми, розподіл портфелів і взяття на себе відповідальности, а — як і раніше — на основі інтриґ і невидимої боротьби під килимом між галузевими, реґіональними і просто мафійними кланами. Це означає, що й новий уряд, скоріш за все, буде таким самим аморфним, немічним, безликим і безвідповідальним, а президентська адміністрація й далі докладатиме шалених зусиль до того, щоб ні в парляменті, ні в суспільстві не відбулося справжньої політичної структуризації.

А подруге, величезна кількість партій, які змагатимуться на виборах (із 32 допущено 30), спричинить, скоріш за все, значну фрагментованість парляменту (що знову ж таки ускладнить формування відповідального коаліційного уряду, зате полегшить президентській адміністрації можливості закулісного маніпулювання). І, що найгірше, за такої кількости партій є висока ймовірність того, що більшість із них не подолає 4-відсоткового бар'єру, в наслідок чого їхні голоси будуть пропорційно розподілені між тими партіями, які цей бар'єр подолають, передусім між лівими, які є найчисельнішими і найбільш консолідованими (на противагу вкрай розпорошеним демократам).

Друге досягнення року — підписання Л. Кучмою та Б. Єльцином російсько-українського договору про дружбу та партнерство — теж ставить більше запитань, ніж дає відповідей. І справа не лише у принизливих компромісах, на які мусила піти українська влада, погодившись із двадцятилітнім (принаймні) перебуванням російських військ у Криму, безсоромним «розподілом» Чорноморської фльоти на користь Росії та іншими «братніми» концесіями, які у майбутньому можуть мати фатальні наслідки. Справа також у тому, що ця компромісність є компромісністю слабкого гравця щодо сильного, і поки слабкий гравець вирішує суто тактичні завдання тичасового виживання, сильний гравець думає про стратегію — робить крок назад лише для того, щоб зробити згодом два кроки вперед. Сумний не сам компроміс (компроміси в політиці неминучі), а те, що він є відбиттям і наслідком загальної слабкости України — економічної, політичної, соціяльної. І російські еліти чудово це усвідомлюють, розмовляючи з 50-мільйонною Україною так, як вони не розмовлятимуть ні з маленькою Чехією чи ще меншою Естонією — бо там інші еліти і, головне, інакше населення.

Третя подія — це збереження протягом року стабільного курсу національної валюти, зменшення спаду виробництва до «всього лише» п'яти відсотків за рік, та своєчасне — вперше в історії незалежної України — прийняття бюджету-98. Скептики, однак, твердять, що «стабільність» валюти є штучною, бо забезпечується невиплатою зарплат і пенсій (цей внутрішній борг держави уже склав 5 блн. дол. — на додачу до 19 блн. дол. боргу зовнішнього); прийняття бюджету взагалі не має значення, бо сам бюджет є фікцією, а тим більше — його виконання; що ж до спаду виробництва, то, кажуть скептики, він справді скоро припиниться, але тільки тому, що остаточно зупиниться (або перейде в «тіньову» сферу) саме виробництво.

Четвертим національним досягненням, що його згадав Президент, був політ «першого космонавта незалежної України» Леоніда Каденюка разом з американцями в космос. Декотрі газети повідомили навіть про політ «першого українця» в космос, неабияк образивши тим Павла Поповича, котрий побував у космосі на 35 років раніше, щоправда, не на американському «Шатлі», а на совєтському кораблі «Восток». За всієї поваги до космонавтів, їхні польоти на чужих кораблях навряд чи можна вважати великим національним успіхом — виглядає це радше як пропаґандивна акція.

Те саме можна сказати й про успіх київського «Динамо» в лізі европейських чемпіонів, де дружина показала справді чудову гру, нагадавши, що український футбол був і є справді яскравим, самобутнім явищем. Але, знову ж таки, на тлі інших українських дружин, на тлі загального занепаду спорту, культури, освіти, науки, подібні успіхи є чимось на кшталт розкішної квітки, штучно вирощеної серед болотяних випарів понуро догниваючого в Україні соціялізму.

Нема волі до якісних змін

Серед сумних подій року слід згадати передусім першу в незалежній Україні катастрофу пасажирського літака Як-42, в якій загинуло понад 60 осіб, та небувалий розквіт корупції, що привернув нарешті до себе увагу світової спільноти й завдав ще одного (не першого та й, мабуть, не останнього) удару міжнародній репутації України.

Та найсумніше, що ні українські еліти, ні українське населення не виявляють помітної волі до

(Закінчення на стор. 3)

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про поворот до доброї поведінки і старих звичаїв?

Аж хотілося після такого заголовку поставити знак запитання, бо чи це справді можливе? Та ж маємо на кожному кроці докази того як популярною тепер погана, нечемна поведінка і як вона охоплює різні верстви суспільства, а ще часто до цього не лише молодь, але і старших.

Якось забулися добрі товариські форми, приязне поздоровлення в праці, при зустрічі на вулиці, добре слово чи уступлення місця старшій особі. Все це немов історія минулого із сумним ствердженням, що її усунули на задні місця всі ці „бум-бумбси”, голосні розмови, розпихання ліктями при кожному вході та інші т. зв. модні звичаї. А вони ще і в супроводі одягу, що кличе о помісту до неба із-за цілої недбалости, величини та способу ношення.

Яка отже радість і полегша несподівано ствердити, що тут і там появляються знаки повороту до старих звичаїв і, що найбільше дивне, на бажання не нас, старших і батьків чи дідів, а на бажання і прохання таки самої молоді.

Я справді не хотіла вірити власним очам, коли перед кількома днями побачила в щоденнику „Ню Йорк Таймс” обширний репортаж із світлинами про це як в повіті Вестчестер, близько Ню Йорку, молодь із власної ініціятиви навчається не лише давні традиційні танці, починаючи від вальса, фокстротта і танґо, але також як правильно поводитися в товаристві, як сидіти, як просити до танцю і як вдягатися на публічну забаву. Я зі здивуванням оглядала світлини поважно танцюючих молодих пар, їхні ряди з дівчатами у білих рукавичках та гарних суконках, хлопців у темних убраннях і тричі глядiла на дату газети 21-го лютого 1998 року чи мені не привиділося це.

Значить щось спонукало цю молодь вертатися до давніх випробованих звичаїв і їх не соромитися, якщо вони це роблять самі зі свого бажання, а не під примусом батьків чи учителів. У розмовах із учасниками курсу, яких понад 200, та із їхніми мамами чи батьками американський журналіст підкреслює, що багато із них вже не захоплені надто свобідними звичаями, що тепер загально прийняті, і бажають навчитися певних форм як поведінки, так і спокійного танцю в бальовій залі, що їм знадобиться при нагоді різних оказій, від весілля починаючи, а на новорічних забавах кінчаючи.

Прочитала я цей репортаж з певною заздрістю: от коби і у нас прийшов такий зворот на краще!

Яка отже була моя радість, а рівночасно здивування, коли немов у відповідь на моє „побожне бажання” прийшов лист від добре мені знайомого старшого пластуна Адама Г. з вісткою, що саме закінчився в Ню Йорку двомісячний курс сальонових танців і доброї поведінки у Пластовій домівці, який він зі сестрою та другом провадили. Довідуємося, що на курсі було 38 учасників у віці від 13 до 33 років життя і курс закінчився вдалою „сальоновою вечіркою”. І хоча він не пише чи усі учасники відбули курс добровільно, важко собі уявити, щоб між ними, а зокрема вже між тими вищими віком, були такі, яких батьки „змусили” відбути цей курс.

Значить і у нашій спільноті є проблиски надії, що дещо зміниться серед молоді, а принаймні серед деякої її частини. А коли це навіть буде менша її частина, то все ж вона може з часом надати відповідний „тон” також іншим, що підуть їхніми слідами.

Відомо і знаємо із власного досвіду, що у молодому віці не хочеться бути достоменно таким, як старше покоління чи його наслідувати, а власне інакшим. Коли тепер вже прийшло до голосу покоління, в якому погана поведінка, танець „на віддаль” і „бум-бум” є обов'язуючими, то може власне тому їхні діти тепер бажають бути інакшими і танцювати вальса в білих рукавичках? Дав би Бог!

О-КА

Петро Грицак

Довга дорога України до незалежности

Як відомо, Україна не має природних кордонів, але має добре підсоння, й була колись багатюща медом і молоком. При тому, має, на жаль, не дуже приязних, занадто аґресивних сусідів, Польщу й Росію, які із месіяністичною впертістю (як „передмур'я християнства” — Польща, як „збирач усіх слов'янських земель” чи навіть як безсоромний кандидат на панування над цілим світом — Росія), старалися заволодіти Україною. Тому, перебуваючи у невигідному геополітичному положенню, Україна вкінці впала жертвою систематичної аґресії тих своїх вище згаданих сусідів. Але не зник дух-геній народу. Після століть поневолення, геноциду та експлуатації чужинцями, починається боротьба, спочатку на культурному полі (братства, школи при монастирях та церквах, академії). Неминуче, одначе, через розвиток освіти та поліпшення матеріяльної культури, доходить до збройних протиставлень. Але, через брак незалежности, могли це бути тільки бунти чи повстання народних мас проти гнобителів.

Зрештою, в такій ситуації бували й інші народи. Початком незалежности Нідерляндів (сьогоднішньої Голляндії), було також повстання проти еспанського короля Пилипа II. Затяжна боротьба за незалежність, із великими жертвами та жорстокістю з обох сторін, тривала 80 років. Але сьогодні ніхто не оскаржує голляндців за „дикість”, перверзію чи некультурність у тій важкій боротьбі, як це трапляється ще часто чути українцям. Це робиться разом із закидами, що саме існування українців є ніби тільки наслідком якоїсь хитро-мудрої „інтриґи” зі сторони німців чи австріяків на некористь поляків, чи зі сторони поляків, Ватикану та німців — на некористь москалів. Про це дальше гірко скаржаться у своїй Думі росіяни.

Тим часом ще досі нема (по російській стороні), мимо багатьох деклярацій про свою любов до українців, жодного офіціяльного, державного признання прав української мови у Російській Федерації. Її трактується дальше систематично як якусь безперспективну причіпку до „великого російського язика”, як „наріччя” (у кращому випадку), чи тільки як „жарґон” (серед крайніх російських націоналістів). Це цілком не так, як у другій федеральній державі, Швайцарії, де так звана ретороманська мова має ті самі права, що мови німецька, французька чи італійська. Це справа високої політичної культури й толерантности швайцарців, що аж ніяк не ослаблює, а зміцнює їх привязання до ідеї швайцарської незалежности.

Тому великим нещастям для українців був факт, що їхні противники стояли на досить низькому рівні суспільно-культурного розвитку, в порівнянні з заавансованими народами Західньої і Середньої Европи. Вони старалися впливати нівелююче на всякі намагання українців розвивати власну культуру. Поляки думали, що це може робити тільки якийсь „впертий русин”, а москалі казали, що це робить „хитрий малорос”. Самі стояли, одначе, у стадії політичного розвитку „розвиненого февдалізму”, де серед москалів було ще багато характеристик із стадії соціо-економічного розвитку мисливців-збирачів чи навіть шаманістів. Одним словом, у XVIII ст. Росія чи Польща ще стояли принайменше яких 100-150 років позаду Европи.

Цікавим є, що останній історичний більший зудар між окупантами України та доведеними до відчаю народними масами (Коліївщина) мав місце саме 230 років тому. Був спровокований повстанням польської шляхти проти власного уряду в лютому 1768 року, знаним як „Барська Конфедерація”, та, як виглядає, також російськими інтриґами і дезінформацією, частинно на підставі „золотої грамоти”, ніби авторства Катерини II, де селянам обіцювано всякі „золоті гори”.

Повстання, яке вибухло на Київщині й на Правобережжі, мало багато непотрібних, крайньо жорстоких моментів (як, наприклад, „різня в Умані”, де згинуло коло 2,000 поляків та інших меншин, між іншим, також певне число уніятів). Ці події були драматично описані Т. Шевченком у поемі „Гайдамаки”, на підставні споминів деяких ще тоді живих очевидців. Переклад тієї поеми на англійську мову сьогодні оказійно уживається в Америці для антиукраїнської пропаґанди, щоб показувати мниму характеристичну жорстокість українців. Тим часом повстання було остаточно здавлене у типовий для москалів зрадливий спосіб генералом Кречетніковим. Зі зловлених гайдамаків одну групу, у числі 5,000, передано полякам для покарання, що мало місце потім у містечку Кодні. Із них 3,000 страчено, решту „позначено”: кожному десятому відрубувано праву руку та ліву нову, або ліву руку та праву ногу, згідно із розпорядженням польського генерала Й. Стемпковського. Решту гайдамаків москалі самі затримали й після тортур вислали в Сибір.

Поляки, досьогодні, гордяться „подвигами” конфедератів, й навіть думають накрутити фільм на ту тему. Їх традиційна військова шапка, „рогативка”, походить від колишньої чотирикутної „конфедератки”, ношеної в тих жахливих часах. Ця шапка має те саме сантиментальне (для поляків) значіння, як „мазепинка” для українців. Гайдамаччина, оріґінально спровокована, а потім криваво зліквідована москалями, одначе влилася в український фолкльор як якась апокаліптична подія нечуваних розмірів та була джерелом надхнення Т. Шевченка, що боронив ім'я гайдамаків: „Ґайдамакі — нє воіни, разбойнікі, вори...”, каже москаль, „Брешеш, людоморе, бо розбійник за правду не встане, не розкує закованих у ваші кайдани”, — відповідає йому наш безсмертний Тарас. Популярною є в Галичині пісня „Ми гайдамаки, ми всі однакі”, авторства І. Франка.

Подяка за добрі діла

Подорож по Україні тривала три тижні. Скарб привезених вражень не зникає вже три роки. Одним з найцікавіших моментів була зустріч з Єпископом Київського Патріярхату Ізяславом. Наша група „паломників“ чекала на нього одного ранку біля розваленої фабрики, де в 1991 році після проголошення незалежности української держави відкрили в Києві першу українську церкву.

В розваленій фабриці була зроблена каплиця і з неї воскрес чародійний Фенікс Святого Духа, а з руїн було створено незалежну українську церкву Київського Патріярхату. Єпископ Ізяслав був з перших, хто став у ряди упорядкування Української Православної Церкви. Пополудні того ж самого дня він допоміг нам мати незабутню зустріч з Митрополитом Володимиром, і так ми були залучені в історію новозорганізованої Церкви, яку в XVI столітті знищила Москва, щоб панувати над духом українського народу.

Три роки минуло після наших відвідин, і за цей час Єпископ Ізяслав був активним і відповідав за найбільше зрусифіковані епархії. Скрізь, де він себе знаходив, він намагався засновувати духовні школи, бо без освічених патріотів-священиків Церква не може існувати. Його праця часто була небезпечною, і декілька разів його життя було під загрозою через вороже наставлення членів громад, які ще не прозріли від московських впливів.

На сьогодні Єпископ Ізяслав є в Житомирі, і його центром є Михайлівська церква. Так, як і в інших містах України, він відкрив школу для священиків, так би мовити, за його словами, „на голому місці“. Для навчання потрібні підручники, церковне знаряддя, приміщення та знаряддя для друку, щоб поширювати українське православне слово в формі книжок, бюлетенів, газет та багато іншого, що плекає ідеї Христової Церкви.

Шість місяців тому Єпископ Ізяслав отримав старий комп'ютер Макінтош MC-30 з околиць Лос Анджелесу і почалася напружена праця по 16 годин на день. З Житомира прийшло прохання, що потрібний кращий комп'ютер — новіший, щоб була спроможність друкувати газету, переконувати людей лишати Церкву Московського Патріярхату. Це неабияка справа, бо більшість українців іншої Церкви не знають, а людська вдача звикає навіть то чужого і змін не любить.

До заклику відгукнулись добрі люди з Сан Дієґо, Лос Анджелосу, Сан Франціско, Чикаґо та Дітройту. Як завжди, зверталися до багатьох, і з допомогою братства св. Андрія Первозванного знову дали допомогу Україні, не звертаючи уваги на те, що кожний з нас почуває тягар давання. Тож велика подяка 36 жертводавцям. Дякуємо всім, хто дав по 10 дол, і тим, хто дав по 150 дол. Теж дякуємо тим, хто не дав, бо були інші потреби, як, наприклад, гроші, щоб купити дзвони для Михайлівського собору, який був зруйнований московською владою в 1937 році.

Збірка на Духовну Школу в Житомирі.

150 дол. — подружжя Скоп; 125 — Ніна і Марко Афендиків; по 100 — Анатоль і Ліда Валюх, Н. і О. Власенки, Тарас і п. Кохно, Таїса і Юрій Розгін; 70 — Наталка і Ігор Кисі; 60 — подружжя Міцкевич; по 25 — Галина Анна Білоус, подружжя Гадзінскі, Ріта Дешко, Борис і Люба Жура, Галина Проданюк, Ніна і Юрій Сиволап; по 20 — Стефан і п. Борець, Олександра Бонард, Віталій Візір, Ліда і Френсис Дрейк, Катерина Зеребінська, Микола Злиденний, Люба Корінець, Нестор Кухта, Билл і Марта Маміка, Єлисавета і Микола Ляшенко, п. Сорокліт; по 15 — Микола Андріянів, Ольга і Григорій Вермонт, Петро Марцинів, Микола Пайчук, Олександер Кривенко, Ліда Старр; по 12 — Григорій і Ольга Вермонт, Олександер Лин, Людмила Німців, Єлена Робінс, 10 — д-р Олег Снилик.

На новий комп'ютер зібрали 1,323 дол. Теж до нього додали вжитий комп'ютер та купили нову друкарську машинку, і за два з половиною місяці Житомирська Духовна Школа отримає комп'ютерне приладдя, яке буде найкращою зброєю в боротьбі за нашу мову і за нашу українську Церкву.

Для тих, хто мав сумнів щодо давання грошей на Житомирську Духовну Школу, подаємо частину статті з газети, яка нещодавно взяла інтерв'ю від Єпископа Ізяслава. Репортер газети „Нове Життя“ запитав Єпископа: „— У нашому районі більшість настоятелів храмів підпорядкована Московському Патріярхатові, що слід, на вашу думку, зробити, аби Церква на Черняхівщині була таки національною, і як діє щодо цього очолювана Вами єпархія?

— У Черняхівському районі справді більшість церков відноситься до Росії, а не до України. Найперше, потрібно просвітити людей, аби вони чітко усвідомлювали, що вони є жителями України, і у нас, в Україні, є своя національна Церква, яка і була закладена ще святим князем Володимиром у Києві. Вже немає в нас комуністичного управління з Москви, яке насильно перенесло духовний центр із Києва до Москви, тому ми можемо молитися в своїй Церкві. Своя Церква є берегинею, оборонцем нашого народу, етнічної суті його святости, його побожности, адже тільки в своїй Церкві можна зберігати традиційну віру, тільки в своїй Церкві можна молитися своєю мовою, а не чужою, що суперечить Святому Письму. Святе Письмо кілька разів нагадує про це. Наприклад, у книзі Естер говориться, що кожен повинен говорити своєю мовою; в книзі пророка Іоїля наводяться приклади, коли людей карали, якщо вони не знали своєї мови; у посланні апостола Павла до коринфян прямо говориться, що в церкві треба молитися своєю мовою, а не іноземною, якою для нас на сьогодні є мова церковно-слов'янська. Це мова македонців — однієї з народностей болгарських, яку чолунські брати Кирило і Мефодій принесли тисячу років тому до слов'ян Македонії і Панонії. Вона у нас прижилася краще, ніж грецька мова. А тому, що вона йшла з церкви, то називається церковно-слов'янською, але це мова чужого народу, і тому з перших віків почалися переклади на свою рідну мову.

...Другий аспект полягає в тому, що люди повинні усвідомити, що своя Церква є Церква нашого народу. Чужа Церква московська, або, як вона себе називає, Українська Православна Церква, замовчуючи, звичайно, що вона Московського Патріярхату і є частинкою національної Церкви Росії, віддаляє нас самих від себе, від традицій своєї землі, свого народу“.

Всього інтерв'ю неможливо передрукувати, але варто зазначити, що Україна змінюється. Прийшли люди, як Єпископ Ізяслав, і наша мова знову має шанси. Церква Київського Патріярхату живе, а всі ті з Дітройту, Лос Анджелесу, Сан Дієґо, Сан Франціско та Чикаґо, хто дав допомогу, вписали себе в анали України як сини і доньки, для кого життя нашого народу не є байдужим.

Кажуть, що довгий шлях починається першим кроком. Так і ця праця є лише початком надзвичайного прозріння. Два комп'ютери допоможуть, а їх ще багато потрібно. За словами Єпископа Ізяслава потрібні підручники для Житомирської Духовної Школи, потрібні фонди для радіо і телебачення, щоб наша Церква мала змогу висвітлювати нашу правду, наші позиції. Ще потрібні молитовники, чаші, ризи, кадила, свічники, ікони, дзвони, служебники, дискоси, лжиці, лампади. „Як бачите, проблем багато, і при бажанні є де прикласти руки в утвердженні Української Церкви, яка є підґрунтям незалежности України“, — сказав Єпископ.

Тож якщо ви не дали допомоги, то просимо, щоб допомогли по змозі. Якщо ви вже дали допомогу, просимо знову допомогти. Як довго треба допомагати? Треба допомагати, аж поки Україна буде нашою, аж поки нові покоління не ввійдуть в течію української культури і ми будемо переконані, що всі Православні Церкви є зформовані в одну помісну Українську Церкву з центром у Києві.

Просимо пересилати пожертви на: St. Andrew's Society, 2540 N. King Way, Claremont, CA 91711.

А. Валюх

ПЕРШУНИ УНС

Щира подяка і вдячність найкращим першунам організаційної праці в 1997 році, які подбали про ріст УНСоюзу. Ними були такі союзовці:

Організатор	Число членів	Відділ	Округа
Михайло Турко	35	63	Піттсбурґ
Лонгин Старух	29	172	Північного Ню Джерзі
Василь Пастушок, контролер УНС	26	231	Філядельфія
Леон Гардінк	19	206	Вунсакет
Микола Дяківський, радний УНС	17	161	Піттсбурґ
Мирослав Пилип'як	16	496	Необ'єднані Відділи
Стефанія Гаврилюк, радна УНС	15	88	Олбані
Степан Гавриш, контролер УНС	15	83	Філядельфія
Євген Остиславський	14	234	Північного Ню Джерзі
Йосип Чабан	12	242	Шамокін
Стефко Куропась	12	176	Чикаґо
Христина Гербеги	11	269	Перт Амбой
Володимир Кривулич	11	266	Олбані
Варка Бачинська	10	184	Ню Йорк
Франк Коземчак	10	113	Піттсбурґ
Віра Кривий	10	174	Дітройт

Всі ці наші віддані організатори збагатили своєю запопадливою працею не тільки ряди своїх відділів, але також цілої нашої великої союзової організації.

Уляна М. Дячук,
предсідник

Слідкуйте за дальшими списками у чергових числах „Свободи“ і „Українського Тижневика“.

ОФІЦІЙНІ ЧИННИКИ ПОВІДОМИЛИ в середу, 4-го березня, що підполковник американського летунства Айлін Коллинс буде першою жінкою-капітаном космічної ракети. Підполковник А. Коллінс, якій тепер 41 рік, буде першою жінкою, що керуватиме та відповідатиме за американський космічни полет. Вона є ветераном вже двох космічних полетів, одного у 1995 році та другого у 1997 році. Крайове управління аеронавтики і дослідження космосу (НАСА) відмовилося сказати котрою експедицією та космічною ракетою керуватиме підполковник А. Коллинс.

МИНУЛОГО РОКУ ДЖЕНЕТ РІНО, головний прокуратор ЗСА, призначила одного з урядовців Департаменту юстиції на голову окремої комісії для справ громадянства при Службі іміґрації та натуралізації (СІН), щоб там навести порядок. Одначе у понеділок, 2-го березня, вона його звільнила з цього становища з уваги на слідство у справі його попередньої праці. Речниця Департаменту юстиції Керол Флормен заявила, що Роберт Бретт був тим урядником, якого на розпорядження Дж. Ріно звільнено зі згаданого становища і він повертається до Департаменту юстиції. Доріс Майсснер, керівник СІН у вівторок, 3-го березня, на звільнене становище призначила Джеймса Енґуса, іншого урядника Департаменту юстиції, котрий тимчасово працює в її аґенції.

ПІСЛЯ КІЛЬКАРІЧНИХ ГОЛОСЛІВНИХ тверджень про побиття і незаконні ув'язнення поліційний департамент у Піттсбурґу з наказу Федерального уряду розпочне вистежувати скарги на працівників свого департаменту. Одна зайва скарга про будь-які порушення — непотрібного включення серени, погрози будь-кому на світлофорі чи брутальної поведінки супроти підозрілої особи, то нова комп'ютерна система відразу повідомить поліційних керівників, що може назрівати проблема. Офіційним чинникам поліційної профспілки ця система зовсім не подобається і вони називають її „шпигунством“ тих, яких народ наймив для охорони громадськости. Одначе інші уважають це конечним засобом для того, щоб викорінити проблематичних поліціянтів, не зважаючи чи це проблема жорстокости, алькоголізму чи наркоманства.

Помер М. Охрін-„Вільховий”



Св. п. М. Охрін-„Вільховий”

В середу, 18-го лютого 1998 року у власному домі, в Пармі, Огайо, упокоївся в Бозі Маріян Охрін-„Вільховий”, на 76-му році свого трудолюбивого життя. В дні 20-го лютого в похоронному заведенні Колодій-Лазута відправив Панахиду о. Андрій Гановський з УКСобору в Пармі, при великому здвизі народу. На Панахиді були чисельно і зорганізовано заступлені наші комбатантські організації воїнів УПА і Українській Дивізії, з Клівленду-Парми. Також між іншими майоріли прапори ООЧСУ, Революційної ОУН і УПА. З рамени друзів-воїнів УПА в Клівленд-Пармі та Головної управи УПА в Ню Йорку промовляв і прощав покійного старшина УПА Тарас Бурий. В своєму слові він висловив глибоке співчуття дружині покійного Олі, синам Юркові з дружиною Іркою та внучкою Діяною, синові Романові і ближчій та дальшій родині в ЗСА, Канаді, Франції і Польщі.

Маріян „Вільховий” народився 17-го березня 1922 року в селі Радава, повіт Ярослав, з батьків Теодора і Марії. В ряди УПА включився в березні 1945 року. Пережив лихоліття ганебної і нелюдської акції „Вісла” на наших прадавніх українських землях, т. зв. Закерзоння та боровся з окупантами на рідних землях Посяння. В 1948 році відважно, підпільним шляхом пробивається до своєї рідні, вже примусово виселеної на т. зв. „зємє одзискане”, східно-німецькі землі. Там був заарештований комуністичною владою, але вдається йому одчайдушно вирватися з-під поліцейського польського конвою. В 1949 році з рейдуючими частинами УПА пробивається до західньої Німеччини. З часом влаштовується на побут в українському таборі переселенців у Міттенвальді, Баварія, де перебуває аж до свого виїзду до ЗСА. 14-го січня 1951 року друг Маріян прибув до Клівленду. Тут і оселився, а згодом і одружується та закладає сімейне гніздо. Стає активним членом української громади, а зокрема відділу Т-ва Вояків УПА ім. ген. хор. Тараса Чупринки-Шухевича.

Тарас Бурий закінчив своє прощальне слово такими словами: „Ми горді за тебе, незабутній наш друже 'Вільховий'. Спи, спокійно, друже-побратиме, із почуттям совісно сповненого на своєму шляху життя обов'язку супроти Всевишнього, дорогої нам батьківщини України та улюбленої своєї сім'ї. Вічна Тобі пам'ять!”

З черги промовляв ред. Степан Кікта, краянин покійного. Він торкнувся географічно-політичного тла Закерзоння, акції „Вісла” та боротьби нашого народу проти окупантів, дуже детально зілюстрував культурний розвій українства на тих землях. Зворушливим моментом була обставина, як теперішній голова місцевого відділу воянів УПА в Клівленд-Пармі Петро Дмитрик вручив символічно старшому синові Юркові упівську шапку по покійному, а молодшому синові Романові хрест Заслуги Рейдуючих Частин на Захід покійного.

Маріяна поховано в дні 21-го лютого ц. р. на кладовищі УКЦеркви Апостолів Петра і Павла в Пармі. На цвинтарі ще промовляв Іван Оліяр, колишній голова відділу і старшина УПА та прощав покійного на вічну путь від дружини Олі та синів — Юрка з дружиною і внучкою, і Романа та кузина, ближчої і дальшої родини в ЗСА, Канаді, Польщі і Франції, від Головної Управи УПА в Ню Йорку, Відділу воїнів УПА в Клівленді, побратимів, знайомих і друзів.

Друже „Вільховий”, хай привітна американська земля Вашінґтона буде тобі легкою, а добра пам'ять про тебе хай жевріє в наших серцях і молитвах назавжди. З черги голова Відділу Петро Дмитрик вручив прапор, яким була прикрита труна покійного, вдові Олі. Вічна йому пам'ять!

Опісля відбулася тризна по покійному, на якій присутні обмінювалися споминами про Друга Маріяна.

Д-р Володимир Боднар

Св. п. М. Ільків

Час пливе без зупинки своїм скорим ходом. Немов чарівною паличкою, час-чарівник махнув і десять років проминуло від відходу у засвіти нашого дорогого батька, мужа та брата Михайла Ількового.

Михайло Ільків народився в селі Черневі, Рогатинського повіту, тоді Станиславівщина. Батько Матвій Ільків був інженером на залізниці. Мати — родом з Букачевець з роду Кикенів, Анна. 10-го травня 1917 року родичам народився син Михайло, найстарший в родині з чотирьох братів та одної сестри.

Початкову науку розпочав у рідному селі, а після зміни місця проживання перейшов до семиклясової школи в Букачівцях, доїзд був вигідніший. Покінчивши школу в Букачівцях, задумав вступити до мілітарної офіцерської школи в Польщі, але коли адміністрація довідалась, що він українець, а не „русін”, відразу йому відмовили. Тож він, не тратячи багато часу, записався до Вищої Торговельної Школи у Львові. Там сконтактувався з Організацією Українських Націоналістів (ОУН). Рівнож розгалужував ланки на провінції, перші члени ОУН в Черневі були: Олекса Савчій, Гнат Валовіна, Данило Рудик та інші. Рівнож виголошував в читальні „Просвіти” реферати на національно-історичні теми.

Польська поліція майже раз на рік робила обшуки в нашій хаті, але, не знаходила жодної нелеґальної літератури, бо добре захована. З приходом 1939-го року польський уряд задумав врятувати Польщу через виарештування української активної інтелігеніці. Поліція прийшла до нашої хати, зробила обшук. Нічого не знайшла, але на цей раз заарештували брата Михайла. Разом з братом заарештували також отця Пеліха. З Букачевець повезли їх до більшої в'язниці в Рогатині, де стало ясно, що це був масовий арешт активної інтелігенції в цілій Галичині. З Рогатина усіх перевезли до ще більшої в'язниці в Бережанах. Там він пересидів аж до вибуху польсько-німецької війни. Польські власті здецидувались відпустити усіх політичних в'язнів, тож і мій брат був відпущений з бережанської в'язниці.

З розвалом Польщі та з угодою між Німеччиною і Совєтським Союзом, ціла Галичина була прилучена до СССР. При зустрічі нових окупантів народ дуже розчарувався. Тож за порадою офіцера Червоної Армії, українця, брат залишив рідну хату, родину та рідну Україну і подався на захід, під німецьку окупацію. Разом з ним також подався його друг Дмитро Горникевич.

1939 року він прибув до робітничого ляґера в місті Ветенштедт біля Бравншвайґу, де було приміщено понад 5000 українців. Михайло кинувся у вир громадської праці, зорганізував Українське Національне Об'єднання (УНО), де був призначений секретарем. Багато між цими людьми було членів ОУН, ще з краю, це були люди великої ініціятиви. В міжчасі прийшов поділ між ОУН на бандерівців та мельниківців, зайшли непорозуміння між членами. Михайло старався бути невтральним. У січні 1941 року відсвяткував останнє Різдво Христове, як вільна людина. На чийсь донос, німецька поліція його заарештувала в ляґері ч. 23 у Ветенштедті. Примістили його в карному лаґері ч. 21 та дали число 2170. Так почалося його життя як політичного в'язня у зондер ляґері ч. 21 у містечку Гелендорфі, працюючи в фабриці „Герман Ґерінґ Верке”. Харчування було дуже убоге, дисципліна дуже строга, часті побивання в'язнів наглядачами, а також смертні кари через вішання. В'язні називали зондер ляґер ч. 21 ляґером смерти. Прилюдні вішання та розстріли були дуже часті в цьому ляґері.

Пізнім літом 1942 року перевезли Михайла із зондер ляґера ч. 21 у Гелендорфі до концентраційного ляґера „Оранієнбурґ Саксенгавзен”. Офіційна назва ляґеру була „Клінка Верке”. В цьому ляґері перетерпів мій брат аж до 1944 року, звідки, після страшних знущань та терпінь та із зміною воєнних позицій, прийшло його звільнення. Війна тільки що добігала до кінця. Бувши свідомим українським патріотом, по звільненні не пішов на заслужений відпочинок, але взявся до зброї, щоби дальше служити українській справі. Був призначений до бригади Дяченка. Ідея була вислати усіх політичних в'язнів на Україну, збірне місце було Чехословакія, Прага. Але з кінцем війни уся ситуація цілком змінилась.

Треба було знову відступати на захід, у незнану майбутність. Отже з кінцем війни треба було відложити зброю, а кращу будучність здобувати знанням та пером. Так він і зробив. Після малого перепочинку, будучи комендантом ДіПі табору в Корнберґу, де багато допомагав нашим людям-скитальцям, закінчив середню освіту. Опісля перенісся жити до Реґенсбурґу, де 1946 року вступив до Українського Технічно-Господарського Інституту і почав студіювати економію. 1963 року нострифікувався по економії, став дипломованим інженером-економістом.

У 1949 році виїхав з Німеччини до ЗСА. Одружився ще в Німеччині з Марією Гладкою, від цього подружжя мав сина Олександра. Подружжя не втрималось. Другий раз оженився вже тут, в Америці, з Марією Поллaнен.

Після переживань вільне життя в ЗСА було цілющою водою на людські почування. Почав знову активну працю в українській громаді. Став активним членом УККА, дійсним членом НТШ, а також членом Української Національної Ради, УТГІ, ЦеСУС та Українського Червоного Хреста. Видав книжку (спогад) „Німецькі концентраційні ляґери”. Рівнож за його старанням видано книжку Юрія Кондратюка „Завоювання міжплянетних просторів”, на українській мові. Також видав книжку (збірник) „Український інженер” та інші. Часто дописував до „Свободи” на економічні теми, твердив, що економія це головна підстава в будуванні держави.

Покійний був правдивим членом ОУН, що не вагався покласти свого життя за визволення української нації. Був дуже точний, кришталево чистого характеру, любив свою рідню та Україну понад усе.

Відійшов у царство небесне просити Милостивого Господа про волю-долю України, котрої так і не побачив. Упокоївся в Бозі 8-го березня 1988 року Божого.

Хай земля американська буде йому пером.

Подав брат Іван.

Політична...

(Закінчення зі стор. 2)

змін, ба гірше — вони не мають жодної виразної візії цих змін, нагадуючи персонажів відомої байки про Лебедя, Щуку і Рака, котрі, натомившись безладним смиканням українського воза у різні боки, полягали — хто під возом, а хто й на возі — перепочити. Ті, що на возі, не надто прагнуть смикати воза далі, бо їм і так добре, а ті, що під возом, теж не виявляють ентузіязму, бо мало вірять, що воза можна взагалі куди-небудь зрушити. Влада клопочеться в основному збереженням влади, народ — виживанням. Одні дурять інших і всі задоволені, бо одні виграють пирога, інші — крихти від нього. І ці ігри довкола воза можуть тривати довго, можливо, вічно — якщо тільки евразійське болото не ковтне цього воза на віки вічні, без помітного сліду на своїй поверхні.

Депутати...

(Закінчення зі стор. 1)

жавна адміністрація вирішує питання щодо розміщення органів державної влади, дипломатичних представництв чужоземних держав та представництв міжнародних організацій в Україні на території міста Києва, здійснює державну охорону та контролю за використанням земель.

Голова Київської міської державної адміністрації бере участь у засіданнях Кабінету Міністрів України з правом дорадчого голосу, а з питань, що стосуються міста Києва — з правом вирішального голосу.

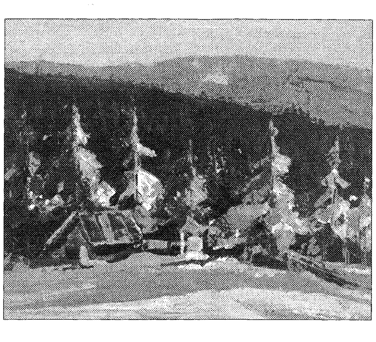
Розпорядження голів Київської та Севастопільської міських державних адміністрацій щодо життєвого забезпечення міст і охорони громадського порядку є обов'язковими для виконання всіма підприємствами, установами і організаціями, які знаходяться на території міст Києва і Севастополя, незалежно від форм власности та підпорядкування.

В першу річницю відходу у вічність нашого родинного приятеля бл. п. МИКОЛИ ЛЕГЕТИ складаємо на руки о. митрата Романа Ганкевича 100.00 дол. на будову храму в Зарваниці.

НАТАЛІЯ І ВОЛОДИМИР КЛАПІЩАК

З культурних подій у Коломиї

Першими ластівками, з якими справедливо повернулося чесне ім'я мистця Мирослава Радиша додому, стали виставки його творчої спадщини та урочистости з нагоди 85-ліття з дня народження, що пройшли у Києві, Іллінцях і Львові. Оксана Радиш, дружина мистця, передала до Національного Музею Українського Мистецтва у Києві два його пейзажі, а до Музею-архіву Мистецтва й Літератури матеріяли про його життя та творчість. У рідному селі М. Радиша, Іллінцях, — з ініціятиви директора місцевої школи Романа Ризюка іменем мистця названа вулиця, на якій мешкала родина, і встановлена на місці садиби пропам'ятна дошка. На урочистості з цієї нагоди та при діяльній участі приїхали дружина Оксана з Ню Йорку та син Володимир, який мешкає в Шотляндії.



„Спогад з Карпат" (1955 р.)

Подальшим дбанням про уславлення імени М. Радиша в Україні стала подія, що минулої осени відбулася в Коломиї. При сприянні академіка Миколи Жулинського та Олександра Федорука, голови Комісії з питань повернення культурних цінностей, 25-го жовтня 1997 року на будинку Коломийської гімназії встановлено меморіяльну плиту, присвячену пам'яті її колишнього учня, а нині видатного українського мистця М. Радиша. Плиту різьбив київський скульптор Михайло Горловий. З цієї нагоди у святочній атмосфері зібралися коломийчани, серед них мистці, освітяни, учні, студенти. Плиту посвячено. На церемонії виступив О. Федорук, заступник голови Коломийського міського комітету Василь Глаголюк, відомий маляр проф. Михайло Фіголь. Виступаючі говорили про внесок творчости М. Радиша у розвиток українського мистецтва XX століття. Зокрема, відзначили ролю Коломиї в утвердженні національно-культурних ідеалів, розповіли про тих знаних людей, які закінчили славетну Коломийську гімназію.

На завершення відбувся великий концерт силами шкільного ансамблю пісню та танцю „Передзвін". До рідних стін гімназії повернулося ще одне яскраве ім'я — Мирослав Радиш.

Т. С.

ПОДІЇ

ЗБОРИ КРЕДИТОВОЇ КООПЕРАТИВИ СУМА

Йонкерс, Н. Й. — Дирекція Федеральної Кредитової Кооперативи СУМА повідомляє, що Звичайні річні загальні збори кооперативи відбудуться тут у суботу, 21-го березня, о год. 7-ій вечора в залі дому СУМА, 301 Палісайд аве. Порядок нарад поміщений у „Свободі", ч. 43 з четверга, 5-го березня ц. р.

НЕПРАВИЛЬНА АДРЕСА

У статті проф. Т. Мацькова п. з. „У 35-ліття Українського Історика" („Свобода" з 25-лютого 1998 року) подана при кінці помилкова адреса. Має бути: „The Ukrainian Historian", P. O. Box 312, Kent, Ohio 44240. — **Ред.**

ПОВІДОМЛЕННЯ
для членів 106-го Відділу

З днем 1-го березня 1998р. 106-ий Відділ злучився з Відділом 131, секретарем якого є

ЛЕВ БОДНАР

Просимо членів 106-го Відділу звертатися у всіх справах плачення вкладок та забезпечення до секретаря 131-го Відділу на адресу:
Mr. Lew Bodnar
1120 S. Canfield Rd.
Park Ridge, IL 60068
(847) 825-4649